

ΥΛΗ ΑΕΦ 101 – ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

1. Τί είναι Φιλολογία και ποιά η αποστολή της. Τί είναι η Αρχαία Ελληνική Φιλολογία.
2. Περίοδοι της Αρχαίας Ελληνικής λογοτεχνίας και χαρακτηριστικά τους (αρχαϊκή, κλασσική, ελληνιστική, ρωμαϊκή, ύστερη αρχαιότητα). Στα χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται: είδη γραμματειακά, γεωγραφική έκταση, λογοτεχνικές τάσεις, ονόματα. Βλέπε ανηρτημένο pdf στο Η-Κλας, εάν δεν παρακολούθησες μαθήματα.
3. Προβεβλημένοι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς και έργα τους: Όμηρος, Ησίοδος, τραγικοί (Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης), Πλάτων, Αριστοτέλης, Λουκιανός, Μάρκος Αυρήλιος, Πλωτίνος. [Γραμματολογίες Easterling/ Knox, Montanari, Lesky]. Στον Πλάτωνα επικεντρωνόμαστε σε Πολιτεία, Φαίδωνα, Φαίδρο, Συμπόσιον, Γοργία, Τίμαιο, Νόμους. Στον Αριστοτέλη επικεντρωνόμαστε στα Αναλυτικά Πρότερα, Αναλυτικά Ύστερα, Μετά Τα Φυσικά, Ήθικά Νικομάχεια, Πολιτικά, Αθηναίων Πολιτεία, Ποιητική.
4. Περίγραμμα ιστορίας της αρχαίας ελληνικής φιλολογίας (από τους Αλεξανδρινούς έως τον 20ο αιώνα: Βιλαμόβιτς και μαθητές του, Γουέστ, Ντόντζ, Συκουτρής, Τρυπάνης). Πολύ επικίνδυνος ο Μεσαίωνας (Φώτιος, Ευστάθιος Θεσσαλονίκης, Παλατινή Ανθολογία).
5. Παράγοντες που οδήγησαν σε απώλεια αρχαίων ελληνικών κειμένων.
6. Πού βρίσκονται σήμερα τα χειρόγραφα που διασώζουν αρχαίους Έλληνες συγγραφείς (ευρωπαϊκές βιβλιοθήκες).
7. Τί είναι μία κριτική έκδοση (τα βήματά της), καθώς και συντομογραφίες ενός κριτικού υπομνήματος. Πολύ επικίνδυνη η *recensio*, ο *apparatus criticus*, ο *apparatus fontium*. Βλέπε ανηρτημένο pdf.
8. Θεωρία και ασκήσεις για αρχαίο ελληνικό απαρέμφατο (πλήρης γνώση και σύνταξη αυτού). Βλέπε και συντακτικό Τζαρτζάνου.
9. Επαναλήψεις στα ρήματα: Εἰμί, Εἴμι, κεῖμαι, τίθημι-ΐστημι-δίδωμι-ΐημι, β' συζυγία, ανώμαλα ρήματα. Βλέπε γραμματικές Οικονόμου, Τζαρτζάνου.
10. "Αληθής Ιστορία" τού Λουκιανού, Α' βιβλίο. Ως γνωστό θεωρείται το διδαχθέν κείμενο (C. Iacobitz, Luciani Samosatensis Opera, τόμος 2, Λειψία / Teubner, 1887, σσ. 32-35). Προτείνεται στους φοιτητές η ανάγνωση του υπολοίπου κειμένου τού Α' βιβλίου της Αληθούς Ιστορίας. Θα δοθεί στις εξετάσεις και Άγνωστο κείμενο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

1. Μιχ. Χ. Οικονόμου, *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής, Γυμνασίου-Λυκείου*, Αθήνα (ITYE Διόφαντος) 2015.

2. Αχ. Α. Τζαρτζάνου, *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσης, Α-Β-Γ-Δ Γυμνασίου*, Αθήναι (ΟΕΔΒ) 1974.
3. Αχ. Α. Τζαρτζάνου, *Συντακτικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσης*, Αθήναι (ΟΕΔΒ) 1968.
4. Αντων. Παπανικολάου, Εισαγωγή στην Κλασσική Φιλολογία, Αθήναι 1992, σσ. 79-87.
5. P. E. EASTERLING – B. M. W. KNOX, *Iστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας* (μετάφρ. N. KONOMΗ – X. ΓΡΙΜΠΑ – M. KONOMΗ), Αθήνα 1990.
6. F. MONTANARI – F. MONTANA, *Iστορία της αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας από τον 8ο αι. π. Χ. έως τον 6ο αι. μ. Χ.* (μετάφρ. Σ. ΚΟΥΤΡΑΚΗ), Θεσσαλονίκη 2008.
7. R. Pfeiffer, *Iστορία της Κλασσικής Φιλολογίας*, 2 τόμοι, Ακαδημία Αθηνών, 1972-1980.
8. M. L. West, *Κριτική των κειμένων και τεχνική των εκδόσεων*, Αθήνα (Δαίδαλος / Ζαχαρόπουλος) 1989.
9. L. D. Reynolds, N. G. Wilson, *Αντιγραφείς και φιλόλογοι*, Αθήνα (MIET) 2001.
10. P. Lemerle, *Ο πρώτος βυζαντινός ουμανισμός*, μετάφραση Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Αθήνα (MIET) 1981.
11. B. A. van Groningen, *Πραγματεία περί της ιστορίας και της κριτικής των Ελληνικών κειμένων*, μετάφραση Ο. Λαμψίδης, Ακαδημία Αθηνών, 1980.
12. K. Βουρβέρης, *Εισαγωγή εις την αρχαιογνωσίαν και την κλασσικήν φιλολογίαν*, Αθήναι (Ελληνική Ανθρωπιστική Εταιρεία), 1967.